

Brüssel, 16. oktoober 2026
(OR. en)

EUCO 14/26

CO EUR 12
CONCL 3

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (15. ja 16. oktoober 2026)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

I. KONKURENTSIVÕIME

1. Tuletades meelde oma varasemaid, 2026. aasta märtsi ja juuni järeldusi, käsitles Euroopa Ülemkogu käimasolevaid jõupingutusi tugevdada keerulises geomajanduslikus kontekstis ELi konkurentsivõimet kõigis selle mõõtmetes, sealhulgas Euroopa jõukust ja sotsiaalset mudelit, ning parandada elatustaset.
2. Euroopa Ülemkogu vaatas läbi tegevuskava „Üks Euroopa, üks turg“ rakendamise kooskõlas institutsioonidevahelise tegevuskavaga ning tervitas peamiste ettepanekute osas juba tehtud edusamme. Samal ajal kutsus ülemkogu kaasseadusandjaid ja komisjoni üles tegema täiendavaid edusamme nii ambitsioonitaseme kui ka kokkulepitud ajakava osas.
3. Selleks rõhutab Euroopa Ülemkogu eelkõige, kui tähtis on edendada läbirääkimisi seoses 2026. aastaks seatud eesmärkide täitmisega, eelkõige äriühingute 28. õigusraamistiku, tööstuse kiirendamise õigusakti, Euroopa energiavõrkude paketi ning digiküsimuste, keskkonna ja autotööstuse valdkonna õigusaktide lihtsustamise pakettide üle. Sellega seoses võtab Euroopa Ülemkogu teadmiseks nõukogu hiljutise seisukoha toidu- ja söödaohutuse valdkonna õigusaktide lihtsustamise paketi kohta. Ülemkogu võtab samuti teadmiseks nõukogu hiljutise seisukoha turgude integreerimise ja järelevalve paketi kohta, mis koos väärtipaberistamise paketiga on hoiuste ja investeeringute liidu oluline osa. Ülemkogu kutsus kaasseadusandjaid üles viima läbirääkimised kõigi nende tegevuskavaga hõlmatud ettepanekute ja autotööstuse paketi üle lõpule enne aasta lõppu ning jätkama tööd 2027. aastal.
4. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas, et on vaja kiiresti teha otsustavaid edusamme järgmistes valdkondades: ühtse turu süvendamine ja integreerimine, kõrvaldades allesjäänud tõkked, sealhulgas märgistamise ja pakendamise killustatud nõuded ja territoriaalsed tarnepiirangud, ning hoides ära uute tekkimise; lihtsustamine ja halduskoormuse vähendamine; taskukohased energiahinnad ja energialiit 2030; Euroopa tööstuse uuendamine ja innovatsiooni edendamine ning sõltuvuste vähendamine; investeeringute kaasamine.

5. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles esitama täiendavaid algatusi, et ühtlustada ja kiirendada kavandamis- ja loamenetlusi, vältida ülereguleerimist ning vähendada haldus- ja regulatiivset koormust, muu hulgas esitades ettepaneku aruandekohustuste vähendamiseks, eelkõige VKEdel puhul. Ülemkogu kordab oma üleskutset tegeleda õigusloome ja reguleerimisega vaoshoitult ning kutsub kaasseadusandjaid üles võtma asjakohaseid meetmeid, et järjepidevalt vältida tarbetu bürokraatliku koormuse tekitamist seadusandliku protsessi käigus.
6. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et on ülioluline võidelda kõrgete energiahindadega. Ülemkogu arutas praeguse geopoliitilise konteksti mõju ülemaailmsetele tarneahelatele, energiajulgeolekule ning energia- ja kütusehindadele, sealhulgas mõju kodanikele, eelkõige kõige haavatavamatele kodanikele, tööstusele ja majandusele laiemalt. Euroopa Ülemkogu toonitab, et praegune olukord nõuab Euroopa kiiret koordineeritud reageerimist sihipäraste ja ajutiste meetmete abil, võttes arvesse liikmesriikide konkreetset olukorda ja kaitstes ühtset turgu. Sel eesmärgil tervitab Euroopa Ülemkogu komisjoni ettepaneku esitamist metaanimääruse teatavate kohustuste edasilükkamise kohta. Samuti tervitab ülemkogu komisjoni kavatsust:
 - pikendada riigiabi ajutist raamistikku kõige enam mõjutatud tööstussektorite puhul,
 - töötada välja lühiajaline raamistik ELi rafineerimistehaste võimsuse ja tõhususe optimeerimiseks ning
 - teha algatusi energianõudluse koondamiseks vabatahtlikkuse alusel.

Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles uurima ja pakkuma vajaduse korral välja täiendavaid meetmeid, et tegeleda energiahindade tõusuga lühiajalises perspektiivis, võttes seejuures arvesse liikmesriikide konkreetset olukorda, sealhulgas elektrihindade erinevusi.

7. Euroopa Ülemkogu kutsub kaasseadusandjaid üles kiirendama käimasolevat turustabiilsusreservi alast seadusandlikku protsessi, et ülemäärast hinnavolatiilsust kontrolli all hoida.
8. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles koostama HKS2 kõigi mõjude ajakohastatud hinnangu, eelkõige seoses selle süsteemi ülesehituse ja kaitsemeetmetega.
9. Euroopa Ülemkogu rõhutab ka, kui olulised on energiavarustuse stabiliseerimiseks võetavad rahvusvaheliselt koordineeritud meetmed, ning kutsub üles piiranguteta energia ja energiatoodetega kauplemisele partnerriikide vahel.
10. Tuletades meelde üldist vajadust vähendada ELi sõltuvust volatiilsetest fossiilkütuste turgudest, rõhutab Euroopa Ülemkogu, et energiasüsteemi ümberkujundamine on endiselt kõige tõhusam strateegia Euroopa strateegilise autonoomia saavutamiseks, vastupanuvõime tugevdamiseks, energiahindade struktuurseks alandamiseks ning tuleviku majanduse toimimiseks vajaliku puhta, rikkaliku ja kohapeal toodetud energia tarnimiseks, kiirendades elektrifitseerimist ja võttes kasutusele taastuvad ja vähese süsinikuheitega energiaallikad, võrgud ja energia salvestamise ning edendades energiatõhusust.
11. Heitkogustega kauplemise süsteemi käimasoleva läbivaatamise kontekstis ja Euroopa tööstuse konkurentsivõime toetamiseks kordab Euroopa Ülemkogu taas vajadust kiiresti tagada hästi toimiv, läbipaistev ja prognoositav süsinikuturg, et kaitsta tõhusalt süsinikuheite ülekandumise eest, vähendada süsinikuhinna volatiilsust ja leevendada selle mõju elektrihindadele, säilitades samal ajal HKSi olulise rolli kliimapöördes ja energiasüsteemi ümberkujundamises süsinikuheite turupõhise hinnasignaali kaudu, mis hoogustab investeeringuid ja innovatsiooni.
12. Euroopa Ülemkogu tegi kokkuvõtte ülemaailmsest makromajanduslikust tasakaalustamatusest ning kutsub komisjoni üles jätkama osalemist tulemustele suunatud dialoogides, kasutama tõhusalt ELi vahendeid ja täiustama kiiresti ELi meetmete kogumit uute vahenditega, et seda tasakaalustamatust paremini käsitleda.

II. UKRAINA

13. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõiga. Ülemkogu väljendas oma täielikku ja kindlat toetust Ukraina rahvale, kes on silmitsi eriti jõhkrate Venemaa rünnakutega.
14. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas oma jätkuvat kindlat ja vankumatut toetust Ukraina sõltumatusle, suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele Ukraina rahvusvaheliselt tunnustatud piirides. Euroopa Liit jätkab sarnaselt meelestatud partnerite ja liitlastega koordineeritud Ukrainale ja Ukraina rahvale ulatusliku poliitilise, rahalise, majandusliku, humanitaar-, sõjalise ja diplomaatilise toetuse andmist.
15. Venemaa on eskaleerinud oma ulatuslikke, tahtlikke ja süstemaatilisi raketi- ja droonirünnakuid Ukraina tsiviilisikute ja tsiviiltaristu, sealhulgas energia- ja transpordisüsteemide ning tervishoiu- ja haridusasutuste vastu. Euroopa Ülemkogu mõistab need jõhkrad rünnakud teravalt hukka ning tunnustab Ukraina rahva ja selle juhtide visadust, otsusekindlust ja vastupanuvõimet Venemaa agressioonile vastu seismisel ja oma maa kaitsmisel. Teostades oma võõrandamatut õigust enesekaitsele, on Ukraina suutnud hoida oma positsiooni ja seista vastu Venemaa tohutule survele, laskmata Venemaal saavutada oma sõjalisi ja strateegilisi eesmäärke.
16. Selleks et aidata Ukrainal valmistuda talveks, kutsub Euroopa Ülemkogu üles veelgi intensiivsematele jõupingutustele ja koordineerimisele, et kiiresti tugevdada Ukraina õhu- ja raketikaitse võimet, tema elutähtsa taristu ja energiasüsteemi vastupidavust, sealhulgas Ukraina energiatoetusfondi kaudu, ning tegeleda muude pakiliste vajadustega. Sellega seoses on esmatähtis roll tõhustatud piirkondlikul energiakoostööl ja piiriülesel elektrivõrkude ühendamisel.

17. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas julgeoleku, stabiilsuse ja meresõiduvabaduse strateegilist tähtsust Mustal merel. Võttes sihikule Ukraina põllumajandustaristu, Musta mere ja Doonau sadamad, piiriületuspunktid, ekspordirajatised ja laevad, blokeerides laevateid ja hävitades teraviljahoidlaid, kasutab Venemaa taaskord toitu relvana ja kahjustab ülemaailmset toidujulgeolekut, eelkõige Aafrikas, Aasias ja Lähis-Idas. Rünnakud tsiviillaevanduse ja kaubalaevade, sealhulgas liikmesriikide lipu all sõitvate laevade vastu, nagu hiljutised rünnakud Bulgaaria ja Rumeenia Musta mere majandusvööndites, on vastuvõetamatud ja kujutavad endast rahvusvahelise õiguse ja kaubandusliku meresõidu õiguse, sealhulgas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooni (UNCLOS) tõsist rikkumist. Olukorra edasise halvenemise vältimiseks kutsub Euroopa Ülemkogu üles viivitamata taastama Mustal merel ohutu läbipääsu kõigile tsiviil- ja kaubalaevadele. Ülemkogu tuleb samuti meelde, kui olulised on meetmed, mille eesmärk on veelgi tugevdada ELi-Ukraina solidaarsuskoridore, mis on kestliku teraviljaekspordi jaoks eluliselt tähtsad.
18. Euroopa Liit toetab kõikehõlmavat, õiglast ja püsivat rahu Ukrainas, mis tugineb ÜRO põhikirja põhimõtetele ja rahvusvahelisele õigusele ning mida toetavad kindlad ja usaldusväärsed julgeolekutagatised Ukraina jaoks. Õiglast ja püsivat rahu on võimalik saavutada üksnes lahendusega, mis austab Ukraina sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust. Piire ei tohi jõuga muuta, agressorit ei tohi premeerida ning tagada tuleb Ukraina pikaajaline julgeolek ja võime end kaitsta. Otsust, kuidas jõuda rahuni Ukrainas, ei saa teha ilma Ukrainata. Euroopa Liit teeb otsuseid küsimustes, mis kuuluvad tema pädevusse või mõjutavad tema julgeolekut.

19. Euroopa Ülemkogu kordab kooskõlas liidu eesmärgiga edendada rahu, nagu on sätestatud aluslepingutes, oma toetust diplomaatilistele jõupingutustele Venemaa agressioonisõja lõpetamiseks ning rõhutab ELi valmisolekut tõhustada oma osalemist selles kontekstis. Euroopal on võtmetähtsusega roll edaspidi kokkuleppele jõudmisel ja ta kaitseb oma huve. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaad tungivalt üles näitama tegelikku valmisolekut rahuks, nõustuma täieliku, tingimusteta ja kohese relvarahuga ning alustama sisulisi läbirääkimisi õiglase ja püsiva rahu saavutamiseks. Rahu suunas liikumise juurde peavad jätkuvalt kuuluma humanitaartegevusega seotud jõupingutused ja usalduse suurendamise meetmed, eelkõige sõjavangide vahetamine ning ebaseaduslikult väljasaadetud Ukraina laste ja tsiviilisikutest kinni peetavate tagasipöördumine.
20. Euroopa Liit ja liikmesriigid on valmis andma, eelkõige hea tahte koalitsiooni kaudu ja koostöös Ameerika Ühendriikidega, panuse kindlatesse ja usaldusväärsetesse julgeolekutagatistesse Ukraina jaoks. See hõlmab toetust Ukraina võimele tõhusalt agressiooni ära hoida ja end kaitsta, seda ka pikas perspektiivis. Euroopa Liidu ja liikmesriikide panus lähtub nende vastavatest pädevustest ja võimetest ning on kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu kokkulepet pikendada Ukraina toetuseks läbiviidava Euroopa Liidu sõjalise abi missiooni (EUMAM Ukraine) volitusi ja vaadata need läbi. Liikmesriigid on jätkuvalt pühendunud Ukraina relvajõudude väljaõpetamisele ja varustamisele kaasa aitamisele.
21. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks käimasolevat väljamaksete tegemist Ukrainale 2026. ja 2027. aastaks ette nähtud 90 miljardi euro suurusest Ukraina toetuslaenust. Ülemkogu tervitab asjaolu, et vahendid Ukraina 2026. aasta eelarve- ja kaitsevajaduste katmiseks on kindlaks määratud. Ülemkogu kutsub kõiki osalejaid, eelkõige Ukrainat, üles suurendama jõupingutusi, sealhulgas läbivaadatud Ukraina kava nõuete täitmiseks, et võimaldada kõigi Ukraina toetuslaenu ja Ukraina rahastu raames võetud 2026. aasta kohustuste õigeaegset väljamaksmist. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on, et Ukraina jätkaks oma reformipüüdlusi ja järgiks õigusriigi põhimõtet.

22. Euroopa Ülemkogu on jätkuvalt pühendunud Ukraina pakiliste rahastamisvajaduste käsitlemisele koos rahvusvaheliste partneritega ning jääb ootama komisjoni ja IMFi sellekohast ajakohastatud hinnangut ja pöördub selle küsimuse juurde õigeaegselt tagasi. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu rahvusvahelisi partnereid üles kiiresti suurendama oma toetust, et aidata rahuldada Ukraina pakilisi rahastamis- ja sõjalisi vajadusi.
23. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on teha edasisi püsivaid jõupingutusi Ukrainale sõjalise toetuse andmiseks. Sellega seoses tervitab ülemkogu kokkulepet eraldada Euroopa rahutagamisrahastust 6,6 miljardit eurot. Samuti väljendab Euroopa Ülemkogu heameelt liikmesriikide hiljutise kahepoolse abi ning ELi ja Ukraina kaitsetööstuse koostöös tehtud edusammude üle. Ülemkogu tervitab ballistiliste rakettide integreeritud tõrje koalitsiooni loomist.
24. Igasuguse sõjalise toetuse ja julgeolekutagatiste andmisel Ukrainale austatakse täielikult teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikat ning võetakse arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve.

25. Euroopa Liit jääb kindlaks oma otsusele suurendada veelgi survet Venemaale, et ta lõpetaks oma jõhkra agressioonisõja ja alustaks sisulisi läbirääkimisi rahu saavutamiseks. Euroopa Ülemkogu tervitab 21. sanktsioonipaketi hiljutist vastuvõtmist ning märkimisväärse arvu täiendavate isikute ja üksuste loetellu kandmist. Ülemkogu kutsub üles kiiresti ja tõhusalt rakendama Venemaa endisi võitlejaid käsitlevaid meetmeid ja võtma täiendavaid meetmeid, koordineerides tegevust partneritega, muu hulgas selleks, et vähendada Venemaa energiatulusid ning tulemuslikult kõrvaldada lüngad ja võidelda sanktsioonidest kõrvalehoidmise vastu ning ohjata varilaevastiku tegevust ja õõnestada selle ärimudelit. Selleks on vaja kogu ahelat hõlmavat lähenemisviisi ning koordineerimist liikmesriikide vahel ja partneritega, sealhulgas ühist lähenemist selliste laevade põhjustatud märkimisväärsete keskkonna-, julgeoleku- ja meresõiduohutuse riskidega tegelemisele, eelkõige rohkemate pardalemineku operatsioonide kaudu, kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas UNCLOSiga. Euroopa Ülemkogu väljendab kahetsust Ameerika Ühendriikide otsuse üle ajutiselt tühistada Venemaa diislikütuse suhtes kehtestatud sanktsioonid. Ülemkogu rõhutab vajadust hoida ära ajutiselt okupeeritud Ukraina aladelt Venemaa poolt varastatud teravilja eksport ELi kaudu. Euroopa Ülemkogu kordab, et seni, kuni Ukrainas ei ole saavutatud õiglast ja püsivat rahu, ei tohiks normaliseerida Venemaa ja Valgevene osalemist rahvusvahelistel spordi- ja kultuuriüritustel, eriti riigisümboolika näitamise kaudu.
26. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka selle, et Venemaa on viinud ebaseaduslikult läbi nn valimised ajutiselt okupeeritud Ukraina aladel, mis kujutab endast veel üht rahvusvahelise õiguse, sealhulgas ÜRO põhikirja ning Ukraina sõltumatuse, suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse jõhkrat rikkumist Venemaa poolt.

27. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset kõikidele riikidele lõpetada viivitamata Venemaale tema Ukraina-vastases agressioonisõjas igasuguse otsese ja kaudse abi andmine, eeskätt kahesuguse kasutusega kaupade ja nende osade tarnimine. Eelkõige mõistab ülemkogu teravalt hukka KRDV relvajõudude siirmise Ukraina-vastasesse sõtta ning muu hulgas Iraani, Valgevene ja KRDV jätkuva sõjalise toetuse Venemaale.
28. Euroopa Liit on jätkuvalt pühendunud sellele, et tagatakse täielik vastutusele võtmine Venemaa Ukraina-vastase agressioonisõjaga seoses toime pandud sõjakuritegude ja muude raskeimate kuritegude eest, ning toetab täielikult Euroopa Nõukogu raames käimasolevaid jõupingutusi Ukraina kahjunõuete rahvusvahelise komisjoni ja Ukraina-vastaste agressioonikuritegude erikohtu töölerakendamiseks. Euroopa Ülemkogu kutsub Venemaad ja Valgevenet tungivalt üles tagama viivitamatult kõigi ebaseaduslikult väljasaadetud ja ümberasustatud Ukraina laste ja muude tsiviilisikute turvaline ja tingimusteta Ukrainasse tagasipöördumine.
29. Euroopa Ülemkogu tunnistab, et on tähtis pikendada Ukrainast põgenenud isikute ajutist kaitset 2028. aasta märtsini.
30. Euroopa Liit on jätkuvalt pühendunud Ukraina taastamise, taastumise ja ülesehitamise toetamisele koostöös rahvusvaheliste partneritega, sealhulgas demineerimisabi ning psühholoogilise ja psühhosotsiaalse rehabilitatsiooni valdkonnas.
31. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks Ukraina Euroopa Liiduga ühinemist käsitleva valitsustevahelise konverentsi toimumist ning 2. ja 3. teemaploki avamist 13. oktoobril 2026 ning jääb ootama kõigi teiste teemaplokkide avamist kooskõlas saavutatust lähtumise põhimõttega.
32. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi oma järgmisel kohtumisel.

III. MOLDOVA VABARIIK

33. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks Moldova Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemist käsitleva valitsustevahelise konverentsi toimumist ning 2. ja 3. teemaploki avamist 13. oktoobril 2026 ning jääb ootama kõigi teiste teemaplokkide avamist kooskõlas saavutatust lähtumise põhimõttega.

IV. JÄRGMINE MITMEAASTANE FINANTSRAAMISTIK

34. Pärast ajakohastatud läbirääkimispaketi eelnõu esitamist eesistujariik Iirimaa poolt arutas Euroopa Ülemkogu järgmist mitmeaastast finantsraamistikku käsitleva tasakaalustatud kompromissi jaoks vajalikke põhielemente.
35. Euroopa Ülemkogu kutsub oma eesistujat üles läbirääkimisi edendama, et jõuda õigeaegselt kokkuleppele. Kokkulepe enne 2026. aasta lõppu võimaldaks seadusandlike aktide vastuvõtmist 2027. aastal, mis on vajalik tagamaks, et ELi rahalised vahendid jõuavad 2028. aasta jaanuaris katkestusteta toetusesaajateni.

V. LÄHIS-IDA

36. Euroopa Ülemkogu väljendab sügavat muret praeguse julgeolekuolukorra ja jätkuva sõjalise eskalatsiooni pärast piirkonnas. Euroopa Liit rõhutab jätkuvalt vajadust järgida rahvusvahelist õigust ning osaleb tihedas koostöös piirkondlike partneritega diplomaatilistes jõupingutustes pingete leevendamiseks ning rahu ja stabiilsuse tagamiseks Lähis-Idas.

37. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osalejaid üles lõpetama destabiliseeriva tegevuse ning kordab tungivat vajadust tagada meresõiduvabadus ja meresõidu turvalisus kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni mereõiguse konventsiooniga (UNCLOS). Praegune olukord võib põhjustada püsivaid häireid ülemaailmsetes tarneahelates, eelkõige seoses energia, väetiste ja toiduga, mis oleks väga kahjulik majandusele ja haavatavatele elanikkonnarühmadele kogu maailmas.

Iraan

38. Euroopa Ülemkogu kordab, et mõistab teravalt hukka Iraani rünnakud piirkonna riikide vastu ning on solidaarne mõjutatud riikidega. Ülemkogu kutsub Iraani ja tema käsilasi üles hoiduma sellistest rünnakutest ja destabiliseerivast tegevusest ning austama piirkonna riikide suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust.
39. Euroopa Ülemkogu mõistab samuti teravalt hukka igasuguse tegevuse, mis ohustab meresõitu või takistab kaubalaevadel Hormuzi väina siseneda ja sealt väljuda. Hormuzi väinaga seotud kokkulepped peavad olema kooskõlas rahvusvahelise õiguse ja UNCLOSiga ning ei tohi mingil viisil meresõiduvabadust piirata ega selle haldamist muuta.
40. Euroopa Ülemkogu kordab, et Iraanil ei tohi kunagi lubada tuumarelva omandada. Ülemkogu kutsub Iraani tungivalt üles täitma oma õiguslikult siduvaid tuumarelva leviku tõkestamise lepingu kohaseid kohustusi, mis on seotud tuumaenergiaalaste kaitsemeetmetega, ning alustama taas täielikku koostööd Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuriga.
41. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka Iraani režiimi jätkuva vägivalla ja jõhkrad repressioonid oma rahva vastu, sealhulgas ulatuslikud hukkamised. Ülemkogu kutsub üles austama Iraani rahva universaalseid inimõigusi ja põhivabadusi, sealhulgas õigust valida ise oma tulevik.

Jeemen

42. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka huuthide jätkuva sõjalise eskalatsiooni Jeemenis ja nende rünnakud Saudi Araabia vastu, eelkõige need, mis mõjutavad tsiviiliskuid, ja tsiviiltaristu vastu, ning väljendab solidaarsust Jeemeni seadusliku valitsuse ja Saudi Araabiaga. Ülemkogu rõhutab vajadust vältida juba niigi raske humanitaarolukorra halvendamist ning kutsub sellega seoses üles suurendama rahvusvahelist abi.
43. Euroopa Ülemkogu kutsub huuthisid üles viivitamata lõpetama igasuguse sõjategevuse ja kõik rünnakud tsiviillaevanduse vastu, mis ohustavad meresõidu turvalisust Punasel merel ja Bab el Mandebi väinas.
44. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde ELi merendusjulgeoleku operatsiooni EUNAVFOR ASPIDES rolli, rõhutab selle potentsiaali aidata kaasa piirkonna stabiliseerimisele, sealhulgas tehes koostööd olemasolevate algatustega, ning kutsub üles operatsiooni kooskõlas selle volitustega tugevdama. Sellega seoses rõhutab ülemkogu rahvusvaheliste algatuste vastastikuse täiendavuse tähtsust meresõiduvabaduse tagamisel.

Gaza / Jordani Läänekallas

45. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, kinnitab Euroopa Ülemkogu taas Euroopa Liidu pühendumust kõikehõlmavale, õiglasele ja püsivale rahule, mis kooskõlas asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonidega tugineb kahe riigi kooseksisteerimisel põhinevale lahendusele, kus kaks demokraatlikku riiki – Iisrael ja Palestiina – elavad rahu kõrval turvalistes ja tunnustatud piirides. Ülemkogu mõistab teravalt hukka kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse elujõulisust õnnestava tegevuse, poliitika ja retoorika. Euroopa Liit jätkab kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse elluviimise ülemaailmse liidu toetamist.

46. Euroopa Ülemkogu kordab oma sügavat muret halveneva olukorra pärast Gazas ja Jordani Läänekaldal, sealhulgas püsiva ja laastava humanitaarkriisi pärast Gazas, mis võib talve lähenedes süveneda. Ülemkogu kutsub Iisraeli tungivalt üles võimaldama humanitaarabi viivitamatut ja takistamatut pääsu Gazasse ning selle katkematut ja piisavat jagamist kogu Gazas, sealhulgas lisaks maismaateedele Küprose merekoridori kaudu, võimaldama rahvusvahelise meedia juurdepääsu, samuti taasavama Gaza piiriületuspunktid ning Gaza ja Jordani Läänekalda vahelise meditsiinilise evakuatsiooni koridori. Iisrael peab võimaldama ÜRO-l ja selle asutustel ning humanitaarabiorganisatsioonidel teha sõltumatut ja erapooletut tööd elude päästmiseks ja kannatuste vähendamiseks ning täitma kõiki rahvusvahelisest õigusest, sealhulgas rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi. Tsiviilisikute kaitse tuleb alati tagada.
47. Euroopa Ülemkogu väljendab muret edusammude puudumise pärast ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2803 relvarahu- ja kõigi muude sätete rakendamisel. Ülemkogu kutsub kõiki osalejaid üles neid viivitamata täielikult rakendama kooskõlas asjakohaste ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioonide ning rahvusvaheliste poliitiliste ja õiguslike põhimõtetega, eelkõige mis puudutab Hamasi ja teiste valitsusväliste relvastatud rühmituste relvade püsivat kasutuselt kõrvaldamist, Iisraeli vägede täielikku väljaviimist Gazast ja tsiviilvalitsusele üleminekut Gazas. Hamasil ei tohiks olla Gaza tulevases juhtimises mingit rolli.
48. Euroopa Liit jätkab kaasaaitamist ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 2803 rakendamisele ning Gaza üles- ja ümberehitamisele kooskõlas rahvusvahelise õigusega. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu Rafahi piiriületuspunktis läbiviidava Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni (EU BAM Rafah) ja Palestiina aladel läbiviidava Euroopa Liidu politseimissiooni (EUPOL COPPS) volituste pikendamist. Euroopa Ülemkogu tervitab Gaza tiimi algatuse käivitamist ning kutsub üles tegema tihedat koostööd Palestiina omavalitsuse, Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja rahvusvaheliste partneritega Gaza esmase taastamise ja ülesehitamise osas.

49. Euroopa Ülemkogu peab kahetsusväärseks Palestiina valimiste väljakuulutatud edasilükkamist. Ülemkogu kutsub Palestiina omavalitsust üles korraldama parlamendi- ja presidendivalimised võimalikult kiiresti 2027. aasta alguses. Euroopa Liit jätkab Palestiina omavalitsuse, sealhulgas tema reformikava toetamist. Euroopa Ülemkogu kutsub veelkord Iisraeli üles andma kiiresti üle kõik kinnipeetud maksutulud ning pikendama Iisraeli ja Palestiina pankade vahelisi korrespondentpangandusteenuseid, mis mõlemad on vajalikud Palestiina omavalitsuse nõuetekohase toimimise ja elanikkonnale esmatahtsate teenuste osutamise tagamiseks.
50. Euroopa Ülemkogu kordab, et mõistab hukka Iisraeli ühepoolse tegevuse, mille eesmärk on laiendada oma kohalolekut Jordani Läänekaldal, sealhulgas Ida-Jeruusalemmas, ning mis tunnistati Rahvusvahelise Kohtu 19. juuli 2024. aasta nõuandvas arvamuses ebaseaduslikuks. Samuti mõistab ülemkogu teravalt hukka asunike jätkuva ja kasvava vägivalla Palestiina tsiviilelanike, sealhulgas kristlike kogukondade ja muude vähemuste vastu, kutsub üles süüdlased vastutusele võtma ning kordab oma üleskutset säilitada Jeruusalemma pühapaikade *status quo* ja seda austada. Euroopa Ülemkogu kutsub Iisraeli tungivalt üles rahvusvahelise õiguse kohaselt ebaseaduslike asunduste laiendamist viivitamata tagasi pöörama, sealhulgas loobuma oma ehitushankest E1 piirkonnas. Ülemkogu kordab, et ettevõtjad ei tohiks esitada pakkumusi E1 või muude asunduste arendamisega seotud ehituslepingute saamiseks, ning toonitab, et asunduste ehitamises osalemine toob ettevõtjate ja finantsasutuste jaoks kaasa õiguslikke, majanduslikke ja mainega seotud tagajärgi, sealhulgas rahvusvahelise õiguse tõsiste rikkumiste riski.
51. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on jätkuv diplomaatiline kohalolek okupeeritud Palestiina aladel, sealhulgas ELi liikmesriikide kohalolek, et teha koostööd Palestiina omavalitsusega ja aidata seeläbi kaasa kahe riigi koosseksisteerimisel põhinevale lahendusele.

Liibanon

52. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt Liibanoni ja Iisraeli poolt 2026. aasta juunis allkirjastatud raamlepingu üle. Ülemkogu kutsub kõiki osalejaid tungivalt üles täielikult järgima lepingu tingimusi ja osalema konstruktiivselt edasistes kõnelustes vaenutegevuse püsivaks lõpetamiseks, austades täielikult rahvusvahelist õigust, sealhulgas rahvusvahelist humanitaarõigust.
53. Euroopa Ülemkogu kutsub kõiki osapooli üles täielikult rakendama ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701, mis peab olema igasuguse püsiva lahenduse aluseks. Ülemkogu kordab oma üleskutset Hezbollah täielikult desarmeerida. Ülemkogu kutsub Iisraeli üles austama Liibanoni suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning viima oma väed Liibanonist välja kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1701. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on jätkuv rahvusvaheline kohalolek Liibanonis UNIFILI-järgses kontekstis.
54. Euroopa Liit jätkab Liibanoni rahva toetamist, sealhulgas pikaajaliselt, tihedas koostöös rahvusvaheliste partneritega. Euroopa Ülemkogu kordab, et EL toetab täielikult Liibanoni valitsuse jõupingutusi tugevdada Liibanoni relvajõude, et saavutada kontroll kogu Liibanoni territooriumi üle, ja kehtestada relvade valdamise suhtes riigi monopol. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks Euroopa Liidu toetusmissiooni loomist Liibanonis.

Süüria

55. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde oma toetust rahumeelsele, kaasavale ja Süüria juhitud üleminekule ning võtab sellega seoses teadmiseks hiljutised arengud, sealhulgas rahvanõukogu avaistungi. Euroopa Liit on pühendunud Süüriaga partnerluse süvendamisele Süüria rahva hüvanguks. Euroopa Ülemkogu märgib, et leppimise saavutamiseks on oluline terviklik üleminekuperioodi õigusemõistmine. Ülemkogu kutsub kõiki nii riigisiseseid kui ka väliseid osalejaid tungivalt üles täielikult austama Süüria ühtsust, sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust kooskõlas rahvusvahelise õigusega, sealhulgas UNCLOSiga.

VI. EUROOPA KAITSE JA JULGEOLEK

56. Olukorras, kus Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu on Euroopa Liidu jaoks endiselt eksistentsiaalne väljakutse, kus hübriidrännakud, sealhulgas sabotaažiaktid, liidu ja selle liikmesriikide vastu on intensiivistunud ning kus liikmesriikide õhuruumi ja territoriaalvesi on viimastel kuudel korduvalt rikutud, on muutunud veelgi tähtsamaks ja pakilisemaks saavutada kiiresti eesmärk suurendada otsustavalt Euroopa kaitsevalmidust.
57. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka Venemaa eskaleeruva ja üha hoolimatuma käitumise ja kinnitab taas oma vankumatut pühendumust kõigi liikmesriikide julgeolekule. Venemaa tegevus ei jää vastuseta. Võttes arvesse Venemaa ja muude vaenulike osalejate selliseid intensiivistunud hübriidkampaaniaid, kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema täiendavaid jõupingutusi, et kiiremas korras tugevdada vastupanuvõimet, suurendada valmisolekut ja kaitsta elutähtsat taristut. Samal ajal kasutavad Euroopa Liit ja liikmesriigid täielikult kõiki olemasolevaid vahendeid ja mehhanisme, sealhulgas ELi hübriidmeetmete kogumit, asjaomase liikmesriigi taotlusel, et hübriidrännakuid ennetada, ära hoida ja neile reageerida, ning tuletades meelde liikmesriikide esmast vastutust selles valdkonnas, peaks nõukogu intensiivistama sel eesmärgil tehtavat tööd. Euroopa Liit ja liikmesriigid tegutsevad otsustavalt ja koordineeritult, et sellele tegevusele reageerida. Sellega seoses kaalutakse kiiremas korras lisameetmete võtmist, sealhulgas täiendavate piiravate meetmete võtmist ning viisanõuete ja -poliitika läbivaatamist ja karmistamist Venemaa kodanike suhtes. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles kiirendama tööd kõigis asjakohastes tegevussuundades ning eelkõige drooni- ja droonitõrjevaldkonna turvalisuse tegevuskavaga. Euroopa Liit jätkab ka tihedat koostööd partneritega kolmandate riikide hübriidtegevuse avastamiseks ning selle vastu võitlemiseks.

58. Euroopa Ülemkogu kordab taas oma pühendumust saavutada oma 2030. aasta kaitsevalmiduse eesmärk kiiresti ja mastaapselt, et Euroopa oleks paremini ette valmistatud selleks, et autonoomselt, koordineeritult ja 360 kraadi lähenemisviisi abil tegutseda ja tulla toime vahetute ja tulevaste väljakutsete ja ohtudega. Samuti rõhutab ülemkogu, kui oluline on tagada kõigi ELi maismaa-, õhu- ja merepiiride kaitse. Ülemkogu innustab jätkama tööd idatiiva seire projektiga ja muude algatustega, sealhulgas asjakohaste Euroopa ühishuvi pakkuvate kaitseprojektidega, mis aitavad kaitsta kõiki ELi piire.
59. Sellega seoses, tuletades meelde oma 2026. aasta märtsi ja juuni järeldusi, tervitab Euroopa Ülemkogu Euroopa Kaitseagentuuri poolt komisjoni ja kõrge esindaja toetusel koostatud esimese iga-aastase kaitsevalmiduse aruande esitamist ning nõustub selles esitatud üldhinnanguga, eeskätt strateegiliste võimaldite kohta. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on suurendada jõupingutusi strateegiliste sõltuvuste vähendamiseks, ning kutsub liikmesriike üles kiirendama tööd üliolulistest võimetes esinevate lünkadega tegelemiseks. Ülemkogu peab tervitatavaks edusamme ELi tasandil kindlaks määratud prioriteetsetes võimevaldkondades täielikus kooskõlas NATOga ning kutsub liikmesriike üles mitmekordistama oma jõupingutusi kõigis võimekoalitsioonides, et kiiresti teha edusamme olemasolevate ühisprojektide vallas ja käivitada uusi.

60. Täiendavaid jõupingutusi on vaja ka selleks, et tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi, et võimaldada nii Euroopa kaitsevalmiduse toetamist kui ka Ukraina toetamiseks nõutava prioriteetse varustuse tarnimist vajaliku kiirusega ja vajalikus mahus. See tähendab, et tuleb kohandada ja suurendada tootmisvõimsust ja pakkuda uut tehnoloogiat ja innovatsiooni, tehes seda teadusuuringute kaudu, ning tagada vastupidavad tarneahelad. See lähenemisviis aitab samuti suurendada Euroopa tööstuslikku ja tehnoloogilist konkurentsivõimet, sealhulgas VKEde jaoks. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et nõudluse koondamine standarditud nõuete alusel ja mastaabisääst on tööstusele prognoositavuse tagamiseks, kulude vähendamiseks ja koostalitlusvõime edendamiseks võtmetähtsusega ning et liikmesriigid peaksid sellest tulenevalt Euroopa Kaitseagentuuri toetusel suunama üha enam kaitseinvesteeringuid ühisesse arendamisse ja tootmisse ning ühishangetesse. Euroopa Ülemkogu tuletab samuti meelde vajadust jätkuvalt aidata kaitsetööstusel pääseda juurde rahastusele ning kutsub Euroopa Investeerimispanka üles jätkama oma sellealaseid jõupingutusi.
61. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui tähtis on Ukrainaga tehtav kaitsetööstuskoostöö, mis aitab tugevdada Euroopa kaitsevalmidust, tuginedes kõigile olemasolevatele algatustele ning Ukraina ainulaadsele kogemuspagasile ja oskusteabele. Ülemkogu rõhutab vajadust süvendada Ukrainaga kaitsetööstuse partnerlusi, integreerides Ukraina kaitsetööstuse Euroopa kaitsesektori tehnoloogilisse ja tööstuslikku baasi.
62. Täielikult tuleks ära kasutada olemasolevaid vahendeid võimete arendamiseks ja tööstuse tugevdamiseks. Euroopa Ülemkogu peab sellega seoses tervitatavaks Euroopa ühishuvi pakkuvate kaitseprojektide kindlaksmääramist nõukogu poolt Euroopa kaitsetööstuse programmi raames ning erksa ja kiire kaitseinnovatsiooni programmi kehtestamist käsitleva määruse vastuvõtmist. Euroopa Ülemkogu kutsub kaasseadusandjaid üles leppima aasta lõpuks kokku sõjalise liikuvuse ettepanekus. Ülemkogu jääb ootama komisjoni tulevase ettepanekuid kaitsealaste hangete kohta.

63. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam Euroopa Liit aitab positiivselt kaasa üleilmse ja Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele ning täiendab NATOt, mis on NATO liikmeks olevate riikide jaoks endiselt kollektiivkaitse alus. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui tähtis on teha koostööd sarnaselt meelestatud partneritega, kellel on ELiga ühised välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgid.
64. Eeltoodu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega.

VII. RÄNNE

65. Euroopa Ülemkogu pidas strateegilise arutelu rännet käsitleva Euroopa Liidu tervikliku lähenemisviisi üle ja tegi kokkuvõtte edusammudest varasemate ülemkogu järelduste rakendamisel, muu hulgas pidades silmas komisjoni presidendi hiljutist kirja. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust teha liikmesriikidega tihedat koostööd hädaolukorra raamistiku väljatöötamisel ja rändajate vahendina kasutamise kõigi vormide osas.
66. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi ühel oma järgmistest kohtumistest.

VIII. LAIENEMINE JA REFORMID

67. Tuletades meelde Granada deklaratsiooni, pidas Euroopa Ülemkogu strateegilise arutelu laienemise ja sisereformidega seotud edasiste sammude üle.
68. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, rõhutab Euroopa Ülemkogu, et laienemine on endiselt oluline geostrateegiline investeering rahusse, julgeolekusse, stabiilsusesse ja heaolusse. Laienemine aitab parandada Euroopa kodanike majanduslikke ja sotsiaalseid tingimusi, vähendades riikidevahelisi erinevusi, ning see peab edendama väärtuseid, millele liit on rajatud. Liidu edasiseks laienemiseks peavad olema ühinemise ajal valmis nii tulevased liikmesriigid kui ka EL. Liiduga ühineda soovijad peavad jätkama oma reformipüüdlusi, eelkõige õigusriigi valdkonnas, kooskõlas tulemustel rajaneva ühinemisprotsessiga ning ELi toetusel. Samal ajal peab liit edendama tööd ja reforme liidu sees, määrama kindlaks oma pikaajalised eesmärgid ja nende saavutamise viisid ning käsitlema põhiküsimusi, mis on seotud liidu prioriteetide ja poliitikaga ning tema suutlikkusega tegutseda. See muudab Euroopa Liidu tugevamaks ja suurendab Euroopa suveräänsust.
69. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et ühinemisprotsess rajaneb tulemustel ning iga kandidaatriigi ühinemisläbirääkimised edenevad tema individuaalsete edusammude alusel.
70. Sellega seoses võtab Euroopa Ülemkogu teadmiseks komisjoni teatise „Ettevalmistused laiemaks liiduks“ ning kutsub nõukogu üles analüüsima kõiki tegevussuundi ja selle analüüsi põhjal tööd jätkama.
71. Euroopa Ülemkogu peab tervitatavaks käimasolevat tööd Montenegro ühinemislepingu koostamisel. Ülemkogu võtab teadmiseks nõukogu eesistujariigi Iirimaa kavatsuse teha tööd ülejäänud läbirääkimispeatükkide esialgseks sulgemiseks, tingimusel et Montenegro rakendab vastavad reformid.

IX. MUUD KÜSIMUSED

Arktika piirkond

72. Euroopa Ülemkogu rõhutab Arktika piirkonna strateegilist tähtsust Euroopa ja ülemaailmse julgeoleku ja heaolu jaoks ning vajadust veelgi tõhustada ELi tegevust turvalise, rahumeelse, kestliku ja vastupanuvõimelise Arktika edendamiseks. Sellega seoses võtab Euroopa Ülemkogu teadmiseks 13.–14. septembril 2026 Rovaniemis toimunud Euroopa Arktika tippkohtumise ning jääb ootama komisjoni ja kõrge esindaja peatset ühisteatist Euroopa põhjanaabruse kohta.

Ceuta ja Melilla

73. Euroopa Ülemkogu rõhutab Ceuta ja Melilla erilist olukorda, kus asuvad ainsad ELi maismaapiirid Aafrika mandril. Ülemkogu väljendab solidaarsust Hispaaniaga ja toetust Hispaaniale seoses rändajate ootamatu massilise sissevooluga Ceutasse 30. ja 31. juulil 2026 ning väljendab heameelt ELi rahalise ja operatiivtoe üle, võttes arvesse Ceuta ja Melilla erilist olukorda.

Turvalisem digikeskkond

74. Pidades silmas sagenevaid välisriigist lähtuvaid infomanipulatsioone ja sekkumisi, tuletab Euroopa Ülemkogu meelde, kui oluline on suurendada Euroopa demokraatia vastupanuvõimet ning digiplatvormide õiguslikku vastutust desinformatsiooni ja ebaseadusliku sisu levitamise vastu võitlemisel. Selleks kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles viima kiiresti lõpule digiteenuste määruse alusel vastu võetud valimisprotsesside süsteemsete riskide maandamise suuniste läbivaatamise.

75. Selleks et kaitsta alaealisi digikeskkonnas, kutsub Euroopa Ülemkogu üles kehtivaid regulatsioone tulemuslikult rakendada ning töötama välja selge, kindla, tulemusliku ja proportsionaalse ELi raamistiku, millega suurendatakse digiplatvormide vastutust turvalise keskkonna tagamisel kõigile kasutajatele, eelkõige lastele ja noortele, säilitades samal ajal kasutajate privaatsuse ja austades riikide pädevusi. Sellega seoses võtab ülemkogu teadmiseks komisjoni EU KIDS ACTi ettepaneku, mis sisaldab sotsiaalmeediale juurdepääsuks vanuse alampiiri nõuet, ja kutsub kaasseadusandjaid üles ettepanekut kiiresti läbi vaatama.

ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverents

76. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on kõigi ELi liikmesriikide võrdne osalemine ja kohtlemine Türgis Antalyas toimuval ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 31. istungjärgul (COP 31), samuti konverentsiga seotud asjakohastel kõrgetasemelistel üritustel, ning kinnitab sellega seoses taas ELi liikmesriikide vahelise solidaarsuse põhimõtet.

Rahvusvahelise õiguse järgimine

77. Tuletades meelde oma 2026. aasta juuni järeldusi, väljendab Euroopa Ülemkogu sügavat kahetsust Ameerika Ühendriikide teate üle kehtestada sanktsioonid Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kui institutsiooni vastu. Euroopa Ülemkogu kutsub Ameerika Ühendriike tungivalt üles need viimased meetmed tühistama, võttes samas teadmiseks Ameerika Ühendriikide otsuse lükata meetmete täielik rakendamine edasi ja valmisoleku arutada oma mureküsimusi Rooma statuudi osalisriikidega. See loob ruumi diplomaatialle, et tagada kõnealuste meetmete kiire tühistamine ja hoida ära edasisi meetmeid, mille eesmärk on õõnestada kohtu sõltumatust ja puutumatust.

78. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas Euroopa Liidu toetust rahvusvahelist õigust kaitsvatele institutsioonidele, sealhulgas kaitstes tõhusalt rahvusvahelisi kohtuid ja nende ametnikke mis tahes ähvarduste või sanktsioonide eest, ning rõhutab sellega seoses, kui oluline on takistamatu juurdepääs finants- ja muudele teenustele ning kui tähtis on ELi ettevõtjate poolt Rahvusvahelisele Kriminaalkohtule osutatavate teenuste jätkumine. Sellega seoses kinnitab Euroopa Ülemkogu taas ELi valmisolekut võtta kõik vajalikud meetmed. Euroopa Ülemkogu palub komisjonil teha kõik asjakohased algatused, mis aitavad kaitsta kohut ja leevendada sanktsioone, eelkõige ELi äriühingute suhtes, et nad saaksid jätkata kohtule teenuste osutamist.
-